

Mutes veselība 35–44 gadus veciem Rīgas iedzīvotājiem

Ilana Osinska¹, Rita Kundziņa², Ingūna Rence-Bambīte¹

¹Rīgas Stradiņa universitāte, Zobu terapijas un mutes
veselības katedra, Latvija

²Institute of Clinical Dentistry, UiT the Arctic
University of Norway, Norvēģija

Ievads. Kariess ir pasaulē plaši izplatīta slimība. Mutes dobuma veselība ir saistīta ar higiēnas un ēšanas paradumiem, kā arī sociālo vidi. Slikta mutes higiēna, neregulāra zobu tīrīšana ir galvenie mutes dobuma veselības stāvokli ietekmējošie faktori.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Noteikt kariesa izplatību 35–44 gadus veciem iedzīvotājiem Rīgā un atrast faktoros, kas ietekmē kariesa attīstību. Pētījums ir daļa no mutes veselības šķērsgriezuma pētījuma, kur randomizēti tika izvēlēti 350 Rīgas iedzīvotāji vecumā no 35 līdz 44 gadiem. Pacientu atlase un izsaukšana notika ar Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes palīdzību. Pētījumam tika saņemta RSU Ētikas Komitejas atļauja. No 265 indivīdiem, kas bija sasniedzami, pētījumā piedalījās 134 (51 %). Dalībnieki tika izmeklēti klīniski un rentgenoloģiski RSU Stomatoloģijas institūtā. Zobu kariess tika reģistrēts, izmantojot KPEz/KPEv indeksu. Dalībnieki aizpildīja aptaujas anketu par sociālās vides un ar veselības ieradumiem saistītiem faktoriem. Korelācija starp KPE indeksu, veselu zobu skaitu (Vz), kariozo virsmu skaitu (Kv) un citiem saistošiem faktoriem tika pārbaudīta, izmantojot multiplas loģistiskās regresijas un loģistiskās regresijas analīzi ar *IBM SPSS Statistics* programmu. Ticamības līmenis tika pieņemts ar $p < 0,05$.

Rezultāti. Vidējais KPEz indekss bija 17,6 un vidējais KPEv indekss bija 50,0. Vidējā Kv vērtība bija 8,2, vidējais plombēto virsmu (Pv) skaits – 29,6. Vidējais veselo zobu skaits cilvēkam bija vidēji 10,4. Deviņiem cilvēkiem (6,7 %) nebija kariozu virsmu. Tika atrasta korelācija starp KPEv un dzimumu ($p < 0,05$), zobu diegošanas biežumu ($p = 0,01$) un laiku no iepriekšējās vizītes pie zobārsta ($p < 0,05$). Gan KPEz, gan KPEv ir cieši saistīti ar apikāla periodontīta esamību ($p < 0,01$).

Kv daudzums korelēja ar zobu tīrīšanu ar fluorīdu saturošām zobu pastām ($p < 0,05$).

Tika atrasta sakarība starp Vz daudzumu un dzimumu ($p < 0,05$) un laiku no iepriekšējās vizītes pie zobārsta ($p < 0,05$).

Secinājumi. Apskatītajā populācijā kariesa izplatība ir augsta. Vz skaits korelē ar dzimumu un laiku, kas ir pagājis no iepriekšējā zobārsta apmeklējuma. Kv skaits ir saistīts ar neregulāru fluorīdus saturošas zobu pastas lietošanu.